

2. Основний етап – вправи, рольові ігри, дискусії, ситуаційні професійні задачі, котрі спрямовані на формування, розвиток та удосконалення якостей визначеної теми з груповим обговоренням результатів.

3. Заключний етап – рефлексія, підведення підсумків та завершення тренінгу (вислови учасників, щодо свого стану після заняття, осмислення пройденого на занятті, побажання й пропозиції тренеру та учасникам групи). Прощання.

Результатом успішної реалізації тренінгу є достатній рівень сформованості структурно-функціональних компонентів діалогічної компетентності майбутніх психологів та уміння використовувати здобуті знання у власній практичній діяльності.

Таким чином, на основі дослідження психологічних механізмів та умов формування діалогічної компетентності майбутніх психологів в процесі професійної підготовки у ВНЗ розроблено систему психологічних впливів у формі тренінгу діалогічної компетентності. Впровадження даного тренінгу у систему професійного навчання, дає змогу сформувати відповідні знання, уміння та навички, необхідні для реалізації ефективної діалогічної взаємодії у майбутній професійній діяльності.

Використана література:

1. Бадалова М. В. Структура и содержание тренинга интеллектуальных навыков консультирования / М. В. Бадалова // Практична психологія та соціальна робота. – № 3. – 2004. – С. 16-39.
2. Бурнард Ф. Тренинг навыков консультирования / Ф. Бурнард. – СПб. : Питер, 2002. – 256 с.
3. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход / А. А. Вербицкий. – М. : Высш. шк., 1992. – 288 с.
4. Петровская Л. А. Теоретические и методические проблемы социально-психологического тренинга / Л. А. Петровская. – М. : Просвещение, 1982. – 244 с.
5. Фопель К. Психологические группы. Рабочие материалы для ведущего : практическое пособие / К. Фопель. – М. : Генезис, 1999. – 256 с.

Abstract

The article presents the dialogic competence training in the process of professional training of the future psychologists in HEI. Its content and structure have been showed. It has been established that the successful implementation of the training in the vocational training system allows forming the particular knowledge and skills necessary for the efficient dialogic interaction in the future professional activity.

Keywords: *group forms of work, training, dialogic competence training, dialogical interaction, professional activity.*

УДК 378.091.33-027.22

Мозгова Л.

ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАГІСТРІВ-ДОРАДНИКІВ ПІД ЧАС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

У тезах подано основні форми методичної діяльності магістрів-дорадників під час виробничої практики та сформульовано рекомендації до проведення її окремих етапів. Також розглядаються рівні діалогу між керівником практики та студентами. Доповідь, унаочнена прикладами, стане у нагоді викладачам, керівникам практики та студентам спеціальності “Дорадництво”.

Ключові слова: *виробнича практика, методична діяльність, діалогічний принцип.*

Сучасний освітній простір вимагає підготовки фахівців, здатних бути гнучкими, адаптуватися до нових умов роботи, вчасно та оперативно реагувати на запити. Спеціальність “Дорадництво”, окрім теоретичної підготовки, передбачає формування методичної компетентності магістрів. Практичні та семінарські заняття в цілому сприяють цьому, однак діяльність у виробничих умовах є

найбільш значущою під час навчання фахівців. Внесення до програм виробничої практики є важливою складовою як підготовки магістрів, так і моніторингу фахових знань, здобутих під час навчання. Від змісту завдань залежить рівень сформованості фахових компетентностей студентів.

Науковець О. Озерська констатує, що “практика є обов’язковим предметом навчального плану вищого навчального закладу” [4], адже сприяє практичній та психологічній підготовці майбутніх фахівців. Розглянемо особливості організації виробничої практики магістрів спеціальності “Дорадництво”, форми їхньої методичної діяльності.

Передусім слід зазначити, що виробнича практика передбачає певні етапи:

1. *Етап підготовки нормативно-правової документації*, під час якого розробляється та затверджується програма практики [2], щоденник [3], укладаються договори з установами.

2. *Організаційний етап*. Видається наказ “Про проведення практики” та проводиться настановна конференція, під час якої студенти знайомляться з основними вимогами до підготовки документації практики, термінами та місцем її проходження, керівниками.

3. *Власне виробнича практика*. Знайомство з детальними планами роботи, вивчення нормативно-правової документації функціонування методичної установи, участь у методичних заходах, підготовка документації.

Варто зауважити, що для кожного студента розробляється індивідуальний лист із завданнями, виконання яких допоможе виконати поетапно програму практики, сприятиме самоосвітній діяльності магістрів. Наведемо приклад такого листа.

Шановні студенти-практиканти! Під час проходження практики просимо виконати такі індивідуальні завдання з методичної діяльності:

1-й тиждень практики. 1. Переглянути Програму розвитку освітньої галузі, виписати у щоденник її основні розділи, дати загальну характеристику їм. 2. Ознайомитись із планами роботи методичного кабінету. Описати їх структуру. 3. Ознайомитись із наказами міського методичного кабінету. Проаналізувати їх зміст. 4. Відвідати відкриті уроки вчителів, які є учасниками фахового конкурсу “Учитель року”. Описати їх, сформулювати рекомендації. 5. Ознайомитись із матеріалами учасників фахового конкурсу “Учитель року”. 6. Розробити перспективний та календарний план роботи методиста на місяць. 7. Проаналізувати чинні критерії оцінки діяльності районних (міських) методичних кабінетів (центрів). 8. Ознайомитись із матеріалами передових педагогічних досвідів. Описати 1 із них. 9. Заповнити щоденник практики.

2-й тиждень практики. 1. Вивчити зміст роботи міських методичних об’єднань. Проаналізувати їх плани. 2. Підготувати аналіз діяльності методичного об’єднання, скласти перспективний план роботи методичного об’єднання на рік. 3. Проаналізувати плани роботи міських семінарів-практикумів. 4. Розробити план методичного заходу. 5. Підготувати методичну рекомендацію та план консультації з обраної методичної проблеми. 6. Вивчити методичні рекомендації зі створення методичного блогу. 7. Зареєструвати свою поштову скриньку та створити обліковий запис, застосовуючи технології Google. 8. Взяти участь у міському семінарі-практикумі. 9. Ознайомитись із матеріалами ЗМІ про методичну діяльність освітян. Підготувати текст замітки у газету про зміст семінару. 10. Заповнити щоденник практики.

3-й тиждень практики. 1. Розмістити авторські методичні рекомендації, плани роботи на створеній платформі блогу (не менше 3 матеріалів різної тематики). 2. Ознайомитись із матеріалами науково-експериментальної та інноваційної діяльності закладів освіти. 3. Ознайомитись із даними моніторингових досліджень у галузі освіти міста. 4. Розробити зразок анкети моніторингового дослідження з педагогічної проблеми. 5. Підготувати звіт із виробничої практики. 6. Заповнити щоденник.

1. *Підготовка супровідних документів*. Оформлення характеристики, висновків керівників практики.

2. *Етап оцінювання*. Оцінювання матеріалів практики відповідно до розроблених та затверджених критеріїв.

3. *Проведення звітної конференції.* Звітна конференція проводиться з метою обміну результатами виробничої практики, формування перспектив її проведення, удосконалення чинних програм практики.

Реалізуючи діяльнісний, компетентнісний та особистісно зорієнтований підходи до підготовки фахівців із дорадництва, важливу роль під час виробничої практики надаємо діалогічному принципу навчання. Науковець О. Куцевол визначає поряд з іншими принципами провідну роль діалогу: “Творче мислення індивіда ґрунтується на діалозі – специфічній формі взаємодії, коли людина сприймається як партнер з правом на власну позицію, на індивідуальний спосіб світобачення. Діалог надає можливість самовираження всіх учасників спілкування [1, с. 157]”. Визначимо основні рівні діалогу, що реалізуються суб’єктами під час виробничої практики:

1. *Діалог “керівник практики – студент”.* Керівник здійснює супровід діяльності студентів, оперативно реагує на їхні методичні запити, здійснює наукове керівництво практикою.

2. *Діалог “студент – методичні надбання установи”.* Студент вивчає досвід ведення методичної діяльності в установі, основні форми методичної роботи, плани, програми розвитку, обирає з-поміж різних методичних форм пріоритетні та цікаві для себе.

3. *Діалог “студент – методист”.* Студент знайомиться із досвідом роботи методичного працівника, вивчає його функціональні обов’язки, акцентує увагу на психолого-педагогічній взаємодії.

4. *Діалог “студент – студент”.* Студент спілкується з колегою-практикантом, ділиться власними особистісними враженнями, обмінюється здобутою інформацією.

5. *Діалог “студент – адресат методичної послуги”.* Такий рівень діалогу реалізується безпосередньо при наданні методичних послуг педагогічними працівникам. Наприклад, під час аналізу відкритого уроку.

6. *Діалог “Студент – “Я”-особистість студента”.* Цей рівень діалогу є найскладнішим, оскільки впливає на екзистенційне становлення майбутніх фахівців. Студент з-поміж отриманої під час практики інформації прогнозує структуру власної методичної діяльності, виховує в собі риси методиста-дорадника, обумовлює напрями самоосвітньої діяльності.

Як свідчить досвід роботи, варто під час практики залучати студентів у методичну діяльність, надавати їм можливість формулювати рекомендації, здійснювати консультативну діяльність під час безпосередньої взаємодії з педагогічними працівниками. Так відбувається процес занурення практикантів, осмислення ними власних фахових, психологічних можливостей і потреб.

Отже, організація методичної діяльності магістрів-дорадників під час виробничої практики є важливою складовою підготовки майбутніх фахівців до надання ними якісних методичних послуг у системі освіти, забезпечує моніторинг їхньої готовності до виконання дорадницьких функцій.

Використана література:

1. Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : монографія / Ольга Куцевол. – Вінниця : Глобус-Прес, 2006. – 348 с.
2. Мозгова Л. Виробнича практика : програма / Н. Гузій, Л. Мозгова, В. Саюк. – Режим доступу до програми : https://drive.google.com/file/d/0B6PnDvH_7uPJUjRHdVFLaG9xYUE/view
3. Мозгова Л. Щоденник практики : документ / Л. Мозгова. – Режим доступу до щоденника : https://drive.google.com/file/d/0B6PnDvH_7uPJc1ZjYIixV1I5bXc/view
4. Озерська О. Ю. Роль практики у професійній підготовці вчителів Японії : стаття / О. Озерська // Наукові праці. – Т. 46. – Випуск 33. – Режим доступу до статті : <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2006/46-33-15.pdf>

Abstract

In these basic forms of methodological activities during practical training of masters-advisers are given and recommendations for the use of its separate stages are formulated. Also the levels of dialogue between the head of practice and the practice-trainees will be examined. The report, illustrated with examples, will be useful to teachers, students and practice-trainers in specialty “Advisory”.

Keywords: practical training, methodical activities dialogical principle.